

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2013./2014.

TALIJANSKI JEZIK

Sadržaj

UVOD	5
1. VIŠA RAZINA ISPITA.....	6
1.1. Područja ispitivanja	6
1.2. Obrazovni ishodi	6
1.2.1. Čitanje	6
1.2.2. Pisanje	7
1.2.3. Slušanje	7
1.3. Struktura ispita	8
1.3.1. Čitanje	8
1.3.2. Pisanje	9
1.3.3. Slušanje	9
1.4. Tehnički opis ispita	10
1.4.1. Trajanje ispita	10
1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja	10
1.4.3. Pribor	11
1.5. Opis bodovanja.....	11
1.5.1. Vrjednovanje ispitne cjeline <i>Čitanje</i>	11
1.5.2. Vrjednovanje ispitne cjeline <i>Pisanje</i>	11
1.5.3. Vrjednovanje ispitne cjeline <i>Slušanje</i> ..	14
1.6. Vrste zadataka	14
1.6.1. Primjer zadatka povezivanja	14
1.6.2. Primjer zadatka višestrukoga izbora	15
1.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja.....	16
1.6.4. Primjer zadatka sastavka	16
1.7. Priprema za ispit.....	17
1.7.1. Vještina čitanja	17
1.7.2. Vještina pisanja	18
1.7.3. Vještina slušanja.....	19
1.7.4. Literatura	20
2. OSNOVNA RAZINA ISPITA	21
2.1. Područja ispitivanja	21 .
2.2. Obrazovni ishodi	21
2.2.1. Čitanje	21
2.2.2. Pisanje	21
2.2.3. Slušanje	22
2.3. Struktura ispita	22
2.3.1. Čitanje	22
2.3.2. Pisanje	23
2.3.3. Slušanje	23
2.4. Tehnički opis ispita	24
2.4.1. Trajanje ispita	24
2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja	24
2.4.3. Pribor	25
2.5. Opis bodovanja	25
2.5.1. Vrjednovanje ispitne cjeline <i>Čitanje</i>	25
2.5.2. Vrjednovanje ispitne cjeline <i>Pisanje</i>	25
2.5.3. Vrjednovanje ispitne cjeline <i>Slušanje</i> ..	27
2.6. Vrste zadataka	28
2.6.1. Primjer zadatka povezivanja	28
2.6.2. Primjer zadatka višestrukoga izbora	29
2.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja.....	29
2.6.4. Primjer zadatka kratkoga sastavka.....	30
2.7. Priprema za ispit	31
2.7.1. Vještina čitanja	31
2.7.2. Vještina pisanja	32
2.7.3. Vještina slušanja	33
2.7.4. Literatura	33
3. DODATCI	34
3.1. Gramatičke strukture za višu razinu	34
3.2. Gramatičke strukture za osnovnu razinu	35
3.3. Tematski sadržaji za višu razinu.....	37
3.4. Tematski sadržaji za osnovnu razinu	38

UVOD

Talijanski je jezik na državnoj maturi obvezatan predmet.

Pristupnik¹ može polagati ispit iz Talijanskoga jezika na višoj ili na osnovnoj razini.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Talijanskoga jezika temeljni je dokument ispita u kojem su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji i načini ispitivanja i vrjednovanja na višoj i na osnovnoj razini u školskoj godini 2013./2014.

Viša razina ispita iz Talijanskoga jezika usklađena je s nastavnim planom i programom iz Talijanskoga jezika za gimnazije². Na temelju rezultata nacionalnih ispita te iskustva rada s pristupnicima autor je procijenio da realizacijom nastavnoga plana i programa iz Talijanskoga jezika za gimnazije pristupnik postiže B1 razinu *Zajedničkoga europskog referentnog okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (ZEROJ, 2005).

Osnovna razina ispita iz Talijanskoga jezika usklađena je s nastavnim planom i programom s najmanjom satnicom u četverogodišnjim srednjoškolskim programima. Na temelju rezultata nacionalnih ispita te iskustva rada s pristupnicima autor je procijenio da realizacijom nastavnoga plana i programa iz Talijanskoga jezika pristupnik postiže A2 razinu *Zajedničkoga europskog referentnog okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (ZEROJ, 2005).

Program četverogodišnjih strukovnih škola bitno se razlikuje od gimnazijskoga programa u obimu općega i specifičnoga vokabulara, razradi tema i složenosti pisanoga ili usmenoga izričaja. Ako pristupnik

¹Termin *pristupnik* u tekstu kataloga ima opće značenje te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

²Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, broj 1, Školske novine, Zagreb, 1994. Glasnik Ministarstva prosvjete i športa, Posebno izdanje, broj 11, Zagreb, lipanj 1997.

koji je slušao Talijanski jezik prema programu četverogodišnjih strukovnih škola želi položiti višu razinu, treba proširiti stečeno znanje sadržajima gimnazijskoga programa koristeći se dodatnom odobrenom literaturom.

Ispitni katalog podijeljen je u dva dijela. Svaki se dio odnosi na jednu razinu.

Svaka razina ispita sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Vrste zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome poglavlju (*Područja ispitivanja*) navode se ispitne cjeline.

U drugome poglavlju (*Obrazovni ishodi*) navedeno je što pristupnik u svakoj ispitnoj cjelini mora moći učiniti kako bi uspješno položio ispit.

U trećem poglavlju (*Struktura ispita*) opisana je struktura ispita prema ispitnim cjelinama, navedene su podvještine koje se ispituju, vrste zadataka, vrste tekstova te broj zadataka vezanih uz tekstove.

U četvrtome poglavlju (*Tehnički opis ispita*) navedeno je trajanje ispita, opisan je izgled ispita, objašnjen je način njegova rješavanja i naveden je dopušteni pribor.

U petome poglavlju (*Opis bodovanja*) naveden je udio ispitnih cjelina u ispitu, podrobnije su opisani kriteriji za vrjednovanje sastavka/kratkoga sastavka, navedene su ljestvice za ocjenjivanje i objašnjena je njihova primjena.

U šestome poglavlju (*Vrste zadataka*) navedene su upute i primjeri svih vrsta zadataka koji su u ispit.

U sedmome poglavlju (*Priprema za ispit*) navedeni su savjeti koji pomažu nastavniku u pripremi pristupnika za ispit i savjeti koji pomažu pristupniku u pripremi za ispit.

U poglavlju *Dodatci* navedene su razlike u gramatičkim strukturama i tematskim sadržajima koje pristupnik treba dodatno obraditi kako bi mogao uspješno položiti ispit na višoj i na osnovnoj razini.

1. VIŠA RAZINA ISPITA

1.1. Područja ispitivanja

Ispitom iz Talijanskoga jezika na višoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija u slušanju, čitanju i pisanju prema nastavnom planu i programu iz Talijanskoga jezika za gimnazije.

Ispit iz Talijanskoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje, Pisanje i Slušanje*.

Vještina govorenja ne će se provjeravati na državnoj maturi u školskoj godini 2013./2014. iz tehničkih razloga. Vještina govorenja treba i dalje sustavno razvijati, njegovati i usavršavati jer je konačan cilj naučiti koristiti se jezikom u komunikacijskoj situaciji.

1.2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi prema nastavnom planu i programu iz Talijanskoga jezika za gimnazije i prema B1 razini ZEROJ-a.

1.2.1. Čitanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje čitanje, odnosno vještina razumijevanja čitanoga teksta.

Prema nastavnom planu i programu iz Talijanskoga jezika za gimnazije te prema B1 razini ZEROJ-a (2005:71f.) od pristupnika se očekuje da može:

- uz odgovarajuću razinu razumijevanja čitati jednostavne činjenične tekstove o temama iz vlastitoga područja interesa
- prepoznati bitne informacije u izravnim i jednostavnim novinskim člancima o poznatim temama
- prepoznati glavne zaključke u tekstu pregledno izložene argumentacije

- prepoznati slijed misli pri iznošenju nekoga problema premda može propustiti pojedinosti.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik:

- općenito razumjeti o čemu je riječ (uočiti osnovni smisao)
- pronaći specifične informacije
- detaljno razumjeti tekst
- prepoznati određene leksičke i/ili strukturalne obrasce.

1.2.2. Pisanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje vještina pisanja, odnosno pisana produkcija.

Prema nastavnome planu i programu iz Talijanskoga jezika za gimnazije te prema B1 razini ZEROJ-a (2005:71f.) od pristupnika se očekuje da može:

- pisati izravne tekstove o nizu poznatih tema iz vlastitoga područja interesa; pisati o svojim iskustvima u obliku jednostavnoga čitkog teksta opisujući svoje osjećaje i reakcije; opisati neki istinit, izmišljen događaj ili nedavno putovanje; ispričati kratku priču
- pisati kratke jednostavne sastavke o temama od općega interesa; sažeti skup činjeničnih informacija o svakodnevnim ili nesvakodnevnim aktivnostima iz vlastitoga područja interesa te napisati izvještaj i iznijeti svoje mišljenje
- pisati o temama kao što su obitelj, hobiji i interesi, putovanja i aktualni događaji upotrebljavajući osnovni vokabular

- ispravno upotrebljavati gramatičke strukture iako se osjeća utjecaj materinskoga jezika.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik:

- napisati kratak jednostavan tekst o temama od općega interesa ili iz vlastita područja interesa te pritom jasno izraziti vlastite osjećaje i mišljenja.

1.2.3. Slušanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje vještina slušanja.

Prema nastavnome planu i programu iz Talijanskoga jezika za gimnazije te prema B1 razini ZEROJ-a (2005:71f.) od pristupnika se očekuje da može:

- razumjeti glavne misli jasnoga standardnog izlaganja o poznatim temama
- razumjeti jasne konkretne informacije u sklopu poznatih svakodnevnih tema prepoznajući opće poruke i specifične informacije ako je govor jasno artikuliran na jednoj od poznatih jezičnih varijanti
- pratiti glavne misli duljega razgovora koji se vodi u njegovoj nazočnosti ako se upotrebljava jasno artikuliran standardni govor
- pratiti predavanje ili izlaganje iz vlastita područja interesa ako mu je tema poznata, a iznošenje jednostavno i jasno artikulirano
- pratiti jednostavna kratka predavanja o poznatim temama ako su iznesena jasno artikuliranim standardnim govorom.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik razumjeti osnovni smisao teksta i razumjeti specifične informacije na ovim vrstama tekstova:

- kratke priče
- razgovori
- predavanja
- izlaganja.

1.3. Struktura ispita

Ispit iz Talijanskoga jezika na višoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina.

Prvom ispitnom cjelinom ispituje se vještina **čitanja**, drugom vještina **pisanja**, a trećom vještina **slušanja**. U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

1.3.1. Čitanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 6 skupina zadataka vezanih uz polazne tekstove. Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati i na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

Struktura ispitne cjeline **Čitanje** prikazana je u tablici 1.

Tablica 1. Struktura ispitne cjeline Čitanje

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje osnovnoga smisla	zadatci povezivanja	kratki informativni tekstovi	5
2.	razumijevanje osnovnoga smisla	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	kratki informativni tekstovi/poruke	5
3.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora)	članak/intervju	5
4.	detaljno razumijevanje teksta (kohezije i koherencije)	zadatci povezivanja	članak	5
5.	detaljno razumijevanje teksta (leksički i/ili strukturalni obrasci)	zadatci višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora)/zadatci povezivanja	članak/intervju	7
6.	detaljno razumijevanje teksta (leksički i/ili strukturalni obrasci)	zadatci višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora)/zadatci dopunjavanja	članak/intervju/pismo	8

Napomena: Tekstovi sadrže približno 1500 riječi.

1.3.2. Pisanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadatka sastavka. Pristupnik na temelju zadanoga kratkog opisa situacije mora odgovoriti na tri pitanja i napisati sastavak od **120** do **150** riječi. Struktura ispitne cjeline *Pisanje* prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline *Pisanje*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	izvršenje zadatka, koherencija i kohezija uz odgovarajući opseg i točnost leksičko-strukturalnih obrazaca	sastavak od 120 do 150 riječi	1	20

1.3.3. Slušanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 4 skupine zadataka vezanih uz različite slušane tekstove. Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati i na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

Struktura ispitne cjeline *Slušanje* prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. Struktura ispitne cjeline *Slušanje*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje opće poruke	zadaci povezivanja	kratke priče	5
2.	razumijevanje glavne misli/specifičnih informacija	zadaci višestrukoga izbora	kratke priče/kratak razgovor	8
3.	razumijevanje specifičnih informacija	zadaci višestrukoga izbora	predavanje/izlaganje/razgovor	6
4.	razumijevanje specifičnih informacija	zadaci višestrukoga izbora	predavanje/izlaganje/razgovor	6

Napomena: Tekstovi sadrže približno 900 riječi.

1.4. Tehnički opis ispita

1.4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Talijanskoga jezika³ traje ukupno **150 minuta**.

Ispitne cjeline *Čitanje i Pisanje* provode se odvojeno od ispitne cjeline *Slušanje*, a za njihovo rješavanje predviđeno je **120 minuta**.

Ispitna cjelina *Slušanje* traje približno **30 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na listu za odgovore.

Vremenik provedbe svih dijelova ispita bit će objavljen u *Vodiču kroz ispite državne mature te na mrežnim stranicama Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr).

1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Čitanje i Pisanje

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj je ispitna knjižica, list za odgovore, list za koncept i dva lista za ocjenjivače.

U ispitnoj su knjižici tekstovi i zadaci kojima se ispituje vještina čitanja, zadatak sastavka kojim se provjerava vještina pisanja i list za čistopis.

Važno je pozorno pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Vrste zadataka*.

U zadatcima zatvorenoga tipa (povezivanja i višestrukoga izbora) pristupnik mora točne odgovore označiti znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

³ Vještina **govorenja** ne će se provjeravati na državnoj maturi u školskoj godini 2013./2014. iz tehničkih razloga.

U zadatcima otvorenoga tipa (dopunjavanja) pristupnik mora upisati sadržaj koji nedostaje na predviđeno mjesto koje je naznačeno u uputi. Prostor s naznačenim brojem bodova popunjava ocjenjivač.

U zadatku pisanja pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali na kraju mora svoj sastavak čitko napisati na list za čistopis. Sadržaj lista za koncept se ne boduje.

Slušanje

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj je ispitna knjižica i list za odgovore.

Važno je pozorno pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Vrste zadataka*.

U zadatcima zatvorenoga tipa (povezivanja i višestrukoga izbora) pristupnik mora točne odgovore označiti znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Provjeda ispitne cjeline *Slušanje*⁴

- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Prije svakoga zadatka pristupnik ima stanku kako bi pročitao pitanja prije slušanja.
- Dok sluša tekstove, pristupnik piše odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

⁴ Nakon što dežurni nastavnik pročita upute pristupniku, pušta snimku. Svi se tekstovi na snimci ponavljaju dva puta. Snimka uključuje stanje za čitanje zadataka te stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pozorno slušati upute na snimci.

1.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita iz Talijanskoga jezika dopušteno je upotrebljavati samo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom, a nije dopušteno upotrebljavati rječnik.

1.5. Opis bodovanja

Ostvareni bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina sudjeluju u ukupnometu rezultatu jednom trećinom. Time se određuje uspješnost pristupnika.

Udio ispitnih cjelina u ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Udio ispitnih cjelina u ispitu

Čitanje	1/3
Pisanje	1/3
Slušanje	1/3

Ukupan broj bodova u ispitu iz Talijanskoga jezika na višoj razini je **80**.

1.5.1. Vrijednovanje ispitne cjeline Čitanje

Bodovi: Svako pitanje donosi 1 bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno 35 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 1/3

1.5.2. Vrijednovanje ispitne cjeline Pisanje

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno 20 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 1/3

Sastavak se ocjenjuje prema **Ijestvici za ocjenjivanje** koja se sastoji od četiriju kriterija:

• Izvršenje zadatka

(usp. ilustrativnu ljestvicu za ocjenjivanje *Izvještaja i sastavaka* u ZEROJ-u)

• Koherencija i kohezija

(usp. ilustrativnu ljestvicu za ocjenjivanje *Dosljednosti i povezanosti* u ZEROJ-u)

• Vokabular

(usp. ilustrativnu ljestvicu za ocjenjivanje *Opsega vokabulara i sposobnosti korištenja vokabulara* u ZEROJ-u)

• Gramatika

(usp. ilustrativnu ljestvicu za ocjenjivanje *Gramatičke ispravnosti* u ZEROJ-u).

U tekstu koji slijedi objašnjeni su svi kriteriji.

Izvršenje zadatka

Kriterij *Izvršenje zadatka* odgovara na pitanje je li pristupnik napisao tekst prema uputama za pisanje.

Koherencija i kohezija

Kriterij *Koherencija i kohezija* odnosi se na ova pitanja:

- Koliko lako ocjenjivač može pratiti slijed pristupnikovih misli?
- Jesu li misli logički povezane?
- Koliko dobro pristupnik upotrebljava kohezivna sredstva u svrhu povezivanja svojih misli?

Vokabular

Kriterij *Vokabular* odnosi se na ova pitanja:

- Kakav je raspon vokabulara? U kojoj mjeri pristupnik ponavlja iste riječi i izraze?
- Do koje mjere pogreške u uporabi/morfološkome obliku/pravopisu utječu na razumijevanje teksta?

Gramatika

Kriterij *Gramatika* odnosi se na ova pitanja:

- Može li pristupnik upotrebljavati raspon struktura ili se oslanja na uporabu jednostavnih struktura?
- Do koje mjere pogreške u uporabi/morfološkome obliku/pravopisu utječu na razumijevanje teksta?

Ljestvica za ocjenjivanje sastavka prikazana je u tablici 5.

Tablica 5. Ljestvica za ocjenjivanje sastavka

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
5	Svi dijelovi zadane teme su opsežno i relativno ujednačeno razrađeni. Glavne su misli relevantne, njihova je potpora jasna i relevantna. Učinkovita uporaba oblika teksta.	Slijed misli je jasan i lako čitak. Učinkovita uporaba različitih kohezivnih sredstava.	Široki raspon vokabulara za izvršenje zadatka. Pojavljuju se pogreške u uporabi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.	Široki raspon struktura za izvršenje zadatka. Pojavljuju se pogreške u uporabi/obliku, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
4	Svi dijelovi zadane teme su razrađeni, ali jedan dio nedovoljno opširno. Glavne su misli relevantne, ali nekima nedostaje dovoljna potpora.	Slijed misli može se razlučiti unatoč malim odstupanjima od logičkoga redoslijeda. Prikladna uporaba kohezivnih sredstava.	Prikladan/dobar raspon vokabulara za zadatak. Pojavljuju se pogreške u uporabi/obliku/pravopisu i ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.	Prikladan/dobar raspon struktura za zadatak. Pojavljuju se pogreške u uporabi/obliku i ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.
3	Opsežnije su razrađeni samo neki dijelovi zadane teme. Glavne su misli relevantne, ali je njihova potpora djelomično relevantna ili sadrži puno ponavljanja. Uglavnom prikladna uporaba oblika teksta.	Slijed misli može se razlučiti unatoč mjestimičnim odstupanjima od logičkoga redoslijeda. Ograničena uporaba kohezivnih sredstava.	Dostatan raspon vokabulara za izvršenje zadatka. Pogrješke u uporabi/obliku/pravopisu uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka ipak može razumjeti.	Pristupnik se općenito oslanja na jednostavne i iste strukture, uz povremeni pokušaj uporabe složenih struktura. Pogrješke u uporabi/obliku uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka ipak može razumjeti.
2	Dva dijela zadane teme nisu razrađena ili su svi dijelovi zadane teme minimalno razrađeni. Dostatna uporaba oblika teksta.	Slijed misli je slabo razlučiv. Dostatna uporaba samo jednostavnih kohezivnih sredstava.	Raspon vokabulara je ograničen ili se velikim dijelom ne odnosi na zadatak. Pogrješke u uporabi/obliku/pravopisu uzrokuju teškoće u razumijevanju, a poruka se teško može razumjeti.	Raspon struktura je ograničen. Pristupnik se često oslanja na jednostavne strukture. Pogrješke u uporabi/obliku uzrokuju teškoće u razumijevanju, a poruka se teško može razumjeti.

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
1	Tekst sadrži minimalan osvrt na sve ili samo na pojedine dijelove zadane teme.Misli su najvećim dijelom irelevantne ili nema relevantne potpore.	Slijed misli je vrlo slabo ili nikako razlučiv.Vrlo ograničena ili neprikladna uporaba kohezivnih sredstava.	Raspon vokabulara je vrlo ograničen ili je uporaba vokabulara neprikladna.Pogreške u uporabi/obliku/pravopisu najvećim dijelom onemogućuju razumijevanje.	Raspon struktura je vrlo ograničen ili je uporaba struktura neprikladna.Pogreške u uporabi/obliku gotovo u potpunosti onemogućuju razumijevanje teksta.
0	Pristupnik ne posjeduje jezičnu kompetenciju na razini potrebnoj za izvršenje zadatka, što je, između ostaloga, razvidno i iz duljine teksta (npr. tekst sadrži manje od 50 riječi).Sadržaj teksta je u potpunosti irelevantan.Pristupnik je prepisao tekst.			

Objašnjenje

Pristupnik treba napisati tekst od **120 do 150 riječi**.

Pristupnik smije napisati više od propisanoga broja riječi.

Ako je tekst nedovoljne duljine, oduzet će se bodovi za kriterij *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

100 – 110 riječi: 1 bod

80 – 99 riječi: 2 boda

65 – 79 riječi: 3 boda

50 – 64 riječi: 4 boda.

Ako pristupnik napiše manje od 50 riječi, dobit će nula (0) bodova.

Budući da je za kriterij *Izvršenje zadatka* minimalan broj bodova nula (0), pristupnik ne može ostvariti negativne bodove.

Tekst koji je dobio 1 bod za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 1 boda za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio 2 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*, ne može dobiti više od 2 boda za ostale kriterije.

Brojanje riječi

Riječi se broje prema načelu kako ih broji računalo.

Riječ podrazumijeva sve zasebne elemente teksta odvojene prazninom.

U konačan zbroj riječi ubraja se uvodni pozdrav i završetak pisma te dan i datum u dnevniku, a ne ubrajaju se ponavljanja, nabranja, vlastita imena i dijelovi prepisani iz uputa za pisanje sastavka kao i rečenice i ulomci preuzeti iz ispitne cjeline *Čitanje*.

Primjeri: Alla festa ho invitato, Marco, Luca, Anna e Simona. (5 riječi)

Alla festa ho invitato gli amici di scuola. (8 riječi)

1.5.3. Vrijednovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje donosi 1 bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno 25 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 1/3

1.6. Vrste zadataka

U ovome su poglavlju primjeri zadataka.⁵ Uz svaki primjer zadatka ponuđeni su uputa, točan odgovor, ispitivana podvještina te način bodovanja.

U 5. i 6. zadatku ispitne cjeline *Čitanje* (tablica 1.) umjesto zadataka višestrukoga izbora mogu se pojaviti zadatci povezivanja ili zadatci dopunjavanja.

1.6.1. Primjer zadatka povezivanja⁶

Leggete le presentazioni. Abbinate ogni presentazione (1-5) al titolo del film (A-G). Fate attenzione, ci sono due intrusi.

1 È un film horror. Ben e Jane sono in Giappone per lavoro. Una sera investono qualcuno, ma la polizia non riesce a rinvenire sulla scena dell'incidente nessun cadavere. Subito dopo Jane scopre che nelle foto che i due hanno scattato è sempre presente un'ombra. Intanto alcuni amici di Ben cominciano a morire. Il resto dovrete scoprirlo da soli.

2 È una commedia. Luca Molinari, liceale, conosce la bella Claudia e se ne innamora. Le dichiara il suo amore, ma scopre che lei è la figlia del prof. Martinelli, detto "la carogna". Parla col professore, va da Claudia e lei gli rivela che le piace Riccardo. Luca passa quella notte con i suoi amici davanti alla casa di Simona e così il giorno dopo i ragazzi affrontano coraggiosi le prove di maturità.

3 È un film drammatico. Che posso dire? Nella vita il pareggio non esiste, si vince o si perde. Nel gioco del calcio, come nella vita, quello che risolve le situazioni, trova una soluzione nuova a una vita che sta andando a rotoli, o, forse, "solo" a una partita di calcio che stiamo perdendo. Un giocatore in più in attacco, perché pareggiare non interessa a nessuno.

4 L'ottavo adattamento dal fumetto al cartone animato delle avventure porta i due protagonisti a scontrarsi con i loro ideali "cugini": celtici. Battute, di cui conosciamo molte, ma ugualmente ci fanno sempre quantomeno sorridere. Il mondo descritto è colorato, allegro, e fa stare bene. Un certo avvicinamento è tentato verso i tanti altri cartoni animati, americani e non. Film divertente per tutti.

⁵ Za svaku vrstu zadatka dan je primjer, bez obzira na ispitne cjeline. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr) pod poveznicom *Provedeni ispit*.

⁶ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Čitanje*.

5 È un film drammatico. Racconta una storia d'amore sofferta soffermandosi sulla componente psicologica e sociale, che spesso riesce a compromettere le ambizioni e la sincerità di un sentimento che, a volte, che non è sufficiente. Per conquistare un amore bisogna spesso ricorrere alle maschere. Però quando si scopre la verità rimane solo il dolore.

- A *L'uomo in più*
- B *L'amore non basta*
- C *Notte prima degli esami*
- D *Ombre del passato*
- E *Asterix e i Vichinghi*
- F *Cartolina da Tokio*
- G *Le maschere di cera*

TOČNI ODGOVORI: 1 D, 2 C, 3 A, 4 E, 5 B

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje osnovnoga smisla

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili ako je označeno više odgovora za pitanje

1.6.2. Primjer zadatka višestrukoga izbora⁷

Leggete il testo. Scegliete la risposta esatta A, B oppure C.

Questa è una nuova campagna per un'alimentazione sana a favore dei giovani delle scuole europee. All'insegna del motto "Mangia, bevi e muoviti", tre campagne di informazione itineranti gireranno sette paesi europei per dare la possibilità di partecipare ad attività e giochi educativi. Per otto settimane si svolgerà una caccia al tesoro interattiva grazie alla quale si potranno vincere numerosi articoli sportivi.

Qual è l'obiettivo della campagna?

- A Proporre ai giovani un nuovo gioco educativo interattivo.
- B Incoraggiarli a partecipare a competizioni sportive.
- C Farli riflettere sulla loro alimentazione quotidiana.

TOČAN ODGOVOR: C

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje specifičnih informacija

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili ako je označeno više odgovora za pitanje

⁷ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline Čitanje.

1.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja⁸

Leggete il testo. Scrivete i dati richiesti (un concetto solo) nello spazio dato e **non** sul foglio delle risposte. Attenzione, a volte è possibile più di una risposta corretta.

(0) è un esempio.

Caro Renato,

ho un grande problema... Il (0) **mio** migliore amico, se si può chiamare ancora così, non si fa sentire da quando ha trovato la ragazza. Insomma, quando gli (26) _____ un sms invitandolo a venire a giocare a calcio oppure a prendere qualcosa al bar, mi risponde sempre (27) _____ è occupato con la sua ragazza. A questo punto io non so che cosa fare e ci resto molto male... Un giorno l'ho incontrato (28) _____ caso nel nostro solito bar e gli ho chiesto perché non ha mai nemmeno cinque minuti per me. Allora lui mi ha risposto che non era vero che (29) _____ trascuravo e che da allora sarebbe stato più presente. Speravo davvero che questo mio amico avrebbe mantenuto la (30) _____, ma lui ha continuato come prima. Che cosa devo fare? Rispondimi!

TOČNI ODGOVORI: 26 mando/invio, 27 che, 28 per, 29 lo, 30 parola/promessa

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: uporaba prikladnih leksičkih i/ili strukturalnih obrazaca

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

⁸ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline Čitanje.

1.6.4. Primjer zadatka sastavka⁹

Leggete la lettera di Monica indirizzata a Licia, la redattrice di una trasmissione TV che tratta temi turistici ed ecologici. Immaginate di essere la redattrice e scrivete una risposta a Monica rispondendo a tutte e tre le domande. Usate **120-150** parole.

Cara Licia,

seguo sempre con grande interesse il tuo nuovo programma.

- 1 Ci sono luoghi incontaminati dove l'uomo non è ancora arrivato, ed è possibile visitarli?
- 2 Quali tipi di persone preferiscono visitare luoghi del genere e perché?
- 3 Che cosa si può fare oggi per diminuire l'inquinamento del pianeta Terra?

Complimenti davvero per la tua trasmissione.
Un caro saluto,
Monica

PRIMJER SASTAVKA

Ciao Monica,

fortunatamente ci sono ancora luoghi incontaminati e penso che questo sia un bene perché oggi si arriva dappertutto e si è sempre in cerca di nuovi luoghi da esplorare. Non so se sia possibile visitarli, ma credo che forse è meglio così. È giusto che alcuni luoghi siano ancora solo per le ricerche degli scienziati. Per il turismo di massa, c'è sempre tempo!

Andare a visitare un luogo incontaminato credo sia il sogno di ogni viaggiatore. Ma forse, oggi, è il sogno estremo di chi è in cerca di nuove emozioni. Questi però sono anche i viaggiatori per così dire "peggiori".

⁹ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline Pisane.

Ognuno di noi può fare davvero tanto nella propria quotidianità. Siamo una goccia che fa parte dell'oceano che è poi la nostra vita. Penso al riciclaggio dei rifiuti e al risparmio dell'acqua, all'educazione "ambientalista" dei nostri figli. Quando vediamo un atto di inciviltà verso il nostro pianeta, dobbiamo farlo presente a chi l'ha commesso. "La terra non l'abbiamo ereditata dai nostri padri, ma presa in prestito dai nostri figli." È proprio questo adagio indiano da trasmettere ogni giorno alle persone che ci circondano.

In bocca al lupo!

Licia

BODOVANJE: prema ljestvici za ocjenjivanje sastavka¹⁰, ukupno 20 bodova

Kriterij Izvršenje zadatka: 5 bodova

Svi dijelovi zadane teme su opsežno i relativno ujednačeno razrađeni. Glavne su misli relevantne, a njihova je potpora jasna i relevantna. Tekst sadrži elemente tekstne vrste: prikladno oslovljavanje i potpis. Zaključna misao izražena je s pomoću izreke indijanskoga poglavice.

Kriterij Koherencija i kohezija: 5 bodova

Slijed misli je jasan i lako čitljiv. Uporaba različitih kohezivnih sredstava je učinkovita (*che, e, ma, però*).

Kriterij Vokabular: 5 bodova

Nema pogrešaka u uporabi i pravopisu, a raspon vokabulara za izvršenje zadatka je širok, specifičan i raznovrstan (*luoghi incontaminati, luoghi da esplorare, le ricerche degli scienziati, quotidianità, una goccia che fa parte dell'oceano, riciclaggio dei rifiuti*).

¹⁰v. poglavje Opis bodovanja i objašnjenje objavljeno uz ljestvicu za ocjenjivanje sastavka

Kriterij Gramatika: 5 bodova

Raspon struktura je širok (izvrsna i točna uporaba konjunktiva prezenta, npr. *penso che questo sia, non so se sia, È giusto che alcuni luoghi siano, credo sia il sogno*, zamjenica, prijedloga i priloga).

1.7. Priprema za ispit

Pripremanje pristupnika za ispit ne razlikuje se znatno od svakodnevnoga poučavanja. Nastavne metode koje nastavnik upotrebljava u svakodnevnome nastavnom procesu mogu se upotrebljavati i tijekom pripremanja pristupnika za polaganje ispita. Nužno je pronaći odgovarajući odnos između poučavanja i uvježbavanja zadataka za ispit. Naglasak bi svakako trebao biti na poučavanju, a ne isključivo na pripremanju za polaganje ispita.

Nastavniku se preporučuje detaljno proučavanje ispitnoga kataloga u kojemu je opisana struktura ispita, trajanje ispita, ispitivane vještine i podvještine, vrste i broj zadataka te način njihova bodovanja. Pristupniku se preporučuje detaljno proučavanje ispitnoga kataloga, *Vodiča kroz ispite državne mature*, nacionalnih ispita, ispita probne državne mature od 2006. do 2009. godine i provedenih ispita državne mature koji su objavljeni na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr).

1.7.1. Vještina čitanja

Vještina čitanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno poučavanje. Pristupnika treba poticati da što više i češće čita razne vrste tekstova i da pokuša odgovoriti na sadržaj teksta, a ne da se isključivo koncentriira na strukturu teksta. Značenje i poruka teksta jednako su važni kao i jezične strukture koje se nalaze u tekstu. Važan čimbenik vještine čitanja je razvijanje sposobnosti predviđanja. Pogled

na tekst (naslov, podnaslov, izgled teksta) omogućuje pristupniku da shvati o čemu je riječ i prije nego što počne čitati tekst.

Tijekom nastavnoga procesa pristupnik uglavnom ima mnogo mogućnosti za uvježbavanje vještine čitanja. Često se zadaci za uvježbavanje vještine čitanja zadaju pristupniku za samostalan rad kod kuće. Očekuje se da će pristupnik riješiti zadane vježbe, ali svakako treba predvidjeti vrijeme u nastavnome procesu u kojemu bi se uvježbavale podvještine specifične za ispitnu cjelinu *Čitanje*. Pristupnika treba prvenstveno upoznati s vrstama zadataka u ispitu i postupcima za uspješno rješavanje tih vrsta zadataka. S pristupnikom treba posebno uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi s pomoću konteksta, tvorbe riječi (prefiks i sufksi) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (odломci, elementi kohezije i koherencije, struktura odlomka) također pomaže pristupniku u razumijevanju teksta. Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora pristupnik treba nakon izbora određenoga odgovora u tekstu pronaći odgovarajuće argumente.

Za uspješno rješavanje zadataka povezivanja pristupnik treba pozorno pročitati natuknice i potražiti u tekstu/tekstovima ključne riječi ili fraze koje povezuju natuknice i tekst/tekstove.

Za uspješno rješavanje zadataka dopunjavanja pristupnik treba pozorno pročitati tekst i obratiti pozornost na rečenice/rijec i ispred i iza praznine, a nakon toga treba odlučiti koja riječ smisleno i gramatički najbolje popunjava prazninu u tekstu.

Za uspješnost u ispitnoj cjelini *Čitanje* nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Pristupniku također treba skrenuti pozornost na pravilnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih

zadataka. Nikako se ne bi smjelo dogoditi da pristupnik nema dovoljno vremena za rješavanje svih zadataka jer je previše vremena utrošio na rješavanje pojedinoga zadatka.

Kako biti uspješan u vještini čitanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za svaki zadatak
- pozorno čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajuće strategije za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koji nisu riješeni tijekom prvoga čitanja
- pozorno označavanje odgovora na list za odgovore i upisivanje odgovora u ispitnu knjižicu u zadatcima u kojima je to potrebno.

1.7.2. Vještina pisanja

Vještina pisanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno poučavanje. Pristupnik treba razvijati naviku pisanja, odnosno što više i češće uvježbavati pisanje različitih vrsta tekstova. Važno je nakon svakoga zadatka dati pristupniku povratnu informaciju o uspješnosti njegova rada. S obzirom da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmisliti i o mogućnosti da povratnu informaciju daju pristupnici međusobno, što se pokazalo izuzetno učinkovitim.

Pristupnik treba obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje dijela zadatka može značajno umanjiti pristupnikovu uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje* uključuje i poznavanje konvencija žanrova, npr. eseja, pisma,

izvješća i sl. koji se pojavljuju u ispitima. Pristupnika je moguće upoznati s osnovnim karakteristikama žanrova, opisom i analizom primjera (modela).

Veliki broj pristupnika treba pomoći u planiranju pisanih uradaka jer vrlo često nisu uvjereni u svrhovitost toga planiranja. Pristupniku treba ukazati na povezanost planiranja i uspješnosti obavljanja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnika također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje završne inačice uratka. Rad u parovima i međusobno komentiranje uradaka tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitom metodom. Korisno je pristupniku ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Pravilno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u vještini pisanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za zadatak
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje nekih ideja
- organiziranje ideja i pisanje koncepta zadatka u natuknicama
- pisanje cjelovitoga teksta zadatka
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti obavljen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni ostali kriteriji prema ljestvici za ocjenjivanje.

1.7.3. Vještina slušanja

Vještina slušanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno poučavanje. Pristupnik treba uvježbavati zadatke slušanja što više i češće radom

u razredu. Važno je pomagati pristupniku da se odgovarajuće pripremi za zadatke i razvijati kod njega svijest o korisnosti ponavljanja slušanja zvučnih zapisa.

Pristupnici vrlo često smatraju ispitnu cjelinu *Slušanje* težim dijelom cjelokupnoga ispita. Stoga je izuzetno važno od samoga početka graditi vjeru pristupnika u vlastite sposobnosti i uspjeh na ispitu. To se prvenstveno postiže razvijanjem svijesti o tome što se od pristupnika očekuje u ispitnoj cjelini *Slušanje* (*što se ispituje?*¹¹) i o vrstama zadataka (*kako se ispituje?*¹²) kojima se ispituje vještina slušanja.

Pristupnika treba upozoriti na nužnost pozornoga čitanja uputa prije rješavanja zadataka. Također treba ga upozoriti da je vrijeme predviđeno za čitanje uputa izuzetno važno za uspješno rješavanje zadataka. Upute sadrže bitne informacije o temi koju će pristupnik slušati i o tome što se od njega očekuje u pojedinome zadatku.

Pristupniku svakako treba skrenuti pozornost da razumijevanje svake riječi tijekom slušanja nije potrebno. Pristupnik mora obratiti pozornost samo na one informacije koje su ključne za razumijevanje.

Kako biti uspješan u vještini slušanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa i teksta svakoga zadatka
- da, ako ne odgovori na neko pitanje, nastavi rješavati iduća pitanja i da tijekom drugoga slušanja pokuša odgovoriti na pitanja koja nije riješio tijekom prvoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na list za odgovore.

¹¹ v. poglavље *Obrazovni ishodi*

¹² v. poglavље *Struktura ispita*

1.7.4. Literatura

Literatura za pripremu ispita iz Talijanskoga jezika:

- svi udžbenici za srednje škole koje je odobrilo
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta i koji su
objavljeni na njihovim mrežnim stranicama
(www.mzos.hr)
- *Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (ZEROJ), Školska knjiga,
Zagreb, 2005.
- *Europski jezični portfolio za učenike i učenice od 15 do
19 godina u RH*, Školska knjiga, Zagreb, 2006.
- *Kurikularni pristup promjenama u gimnaziji (razrada
okvirnog nastavnog plana i programa u funkciji
rasterećenja učenika), Strani i klasični jezici*,
Republika Hrvatska, Ministarstvo prosvjete i športa,
Zavod za unapređivanje školstva, Zagreb, 2003.

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA

2.1. Područja ispitivanja

Ispitom iz Talijanskoga jezika na osnovnoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija u slušanju, čitanju i pisanju prema nastavnomu planu i programu s najmanjom satnicom u četverogodišnjim srednjoškolskim programima.

Ispit iz Talijanskoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje, Pisanje i Slušanje*.

Vještina govorenja ne će se provjeravati na državnoj maturi u školskoj godini 2013./2014. iz tehničkih razloga. Vještina govorenja treba i dalje sustavno razvijati, njegovati i usavršavati jer je konačan cilj naučiti koristiti se jezikom u komunikacijskoj situaciji.

2.2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi prema nastavnomu planu i programu s najmanjom satnicom u četverogodišnjim srednjoškolskim programima i prema A2 razini ZEROJ-a.

2.2.1. Čitanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje čitanje, odnosno vještina razumijevanja čitanoga teksta.

Prema *Okvirnome nastavnom programu općeobrazovnih predmeta u srednjim školama* te prema A2 razini ZEROJ-a (2005:67ff.) od pristupnika se očekuje da može:

- razumjeti kratke jednostavne tekstove koji sadržavaju naručestaliji vokabular
- razumjeti kratke jednostavne tekstove o poznatim temama i tekstove konkretnoga sadržaja u kojima se upotrebljava uobičajeni svakodnevni vokabular

- pronaći specifične informacije u jednostavnim tekstovima (pismima, brošurama i kratkim člancima koji opisuju događaje).

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik:

- razumjeti glavne misli/poruke u tekstu
- pronaći specifične informacije
- razumjeti pojedinosti u tekstu, osnovna i implicitna značenja
- prepoznati i u rečenicama prikladno upotrijebiti određene leksičke jedinice
- prepoznati i u rečenicama prikladno upotrijebiti određene gramatičke strukture.

2.2.2. Pisanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje vještina pisanja, odnosno pisana produkcija.

Prema *Okvirnome nastavnom programu općeobrazovnih predmeta u srednjim školama* te prema A2 razini ZEROJ-a (2005:71f.) od pristupnika se očekuje da može:

- napisati niz jednostavnih izraza i rečenica povezanih jednostavnim veznicima (*e, o, oppure, ma, perciò i perché*)
- smisleno povezanim rečenicama pisati o svakodnevnim pojavnostima iz svojega okruženja, npr. o ljudima, mjestima, obrazovnome iskustvu i slično
- napisati vrlo kratak i jednostavan opis određenih događaja, prošlih aktivnosti i osobnih iskustava
- upotrebljavati uski izbor osnovnoga vokabulara potreban za snalaženje u svakodnevnim situacijama

- upotrebljavati neke jednostavne strukture ispravno iako još uvijek pravi osnovne pogreške, ali je unatoč tomu obično jasno što želi reći.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik:

- upotrijebiti prikladne jezične izričaje u skladu s vrstom teksta, komunikacijskom svrhom i odnosom između pisca i čitatelja
- smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u skladu s vrstom teksta te pritom upotrijebiti jednostavna kohezivna sredstva
- oblikovati razumljiv tekst.

2.2.3. Slušanje

Ovom se ispitnom cjelinom ispituje vještina slušanja.

Prema *Okvirnome nastavnom programu općeobrazovnih predmeta u srednjim školama* te prema A2 razini ZEROJ-a (2005:62ff.) od pristupnika se očekuje da može:

- razumjeti fraze i izraze koji se odnose na područja od neposrednoga interesa (npr. osnovni podatci o pristupniku, njegovoj obitelji, njegovoj neposrednoj okolini, školi i sl.) ako se govori polako i jasno
- prepoznati temu razgovora ako se govori polako i jasno
- razumjeti osnovni smisao kratkih, jasnih i jednostavnih poruka, obavijesti i upozorenja
- razumjeti i izvući bitne informacije iz kratkih, snimljenih tekstova koji se bave predvidivim svakodnevnim temama ako su izneseni polako i jasno.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik razumjeti:

- temu teksta, glavne misli/poruke u tekstu
- određene specifične informacije u tekstu.

2.3. Struktura ispita

Ispit iz Talijanskoga jezika na osnovnoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina.

Prvom cjelinom ispituje se vještina **čitanja**, drugom vještina **pisanja**, a trećom vještina **slušanja**.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

2.3.1. Čitanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 6 skupina zadataka vezanih uz različite polazne tekstove.

Za svaku ispitivanu podyještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati i na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

Struktura ispitne cjeline **Čitanje** prikazana je u tablici 1.

Tablica 1. Struktura ispitne cjeline Čitanje

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje osnovnoga smisla	zadatci povezivanja	kratke poruke/obavijesti	5
2.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	kratke poruke/obavijesti/članak	5
3.	razumijevanje specifičnih informacija	zadatci dopunjavanja	članak/brošura	5
4.	detaljno razumijevanje teksta	zadatci povezivanja	članak/brošura/ dijalog	5
5.	detaljno razumijevanje teksta (leksik)	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)/zadatci povezivanja	osobno pismo/brošura	5
6.	detaljno razumijevanje teksta (struktura)	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)/zadatci dopunjavanja	osobno pismo/brošura	5

Napomena: Tekstovi sadrže približno 1000 riječi.

2.3.2. Pisanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadatka kratkoga sastavka.

Pristupnik na temelju zadanoga kratkog naputka mora odgovoriti na tri pitanja i napisati kratki sastavak od **50** do **70** riječi.

Struktura ispitne cjeline *Pisanje* prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline Pisanje

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	izvršenje zadatka uz odgovarajući opseg i točnost leksičko-strukturalnih obrazaca	kratki sastavak od 50 do 70 riječi	1	15

2.3.3. Slušanje

Ova ispitna cjelina sastoji se od 4 skupine zadataka vezanih uz različite slušane tekstove.

Za svaku ispitivanu podvještinu navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati i na kojoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano uz te tekstove.

Struktura ispitne cjeline *Slušanje* prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. Struktura ispitne cjeline *Slušanje*

	ISPITIVANE PODVJEŠTINE	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razumijevanje osnovnoga smisla	zadatci povezivanja	5 kratkih poruka/ obavijesti	5
2.	razumijevanje bitnih informacija	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	5 kratkih razgovora	5
3.	razumijevanje bitnih informacija	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	1 razgovor	5
4.	razumijevanje bitnih informacija	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	1 obavijest	5

Napomena: Tekstovi sadrže približno 700 riječi.

2.4. Tehnički opis ispita

2.4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Talijanskoga jezika¹³ traje ukupno **95 minuta**.

Ispitne cjeline *Čitanje i Pisanje* provode se odvojeno od ispitne cjeline *Slušanje*, a za njihovo rješavanje predviđeno je **70 minuta**.

Ispitna cjelina *Slušanje* traje približno **25 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na listu za odgovore.

Vremenik provedbe svih dijelova ispita bit će objavljen u *Vodiču kroz ispite državne mature te* na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr).

2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Čitanje i Pisanje

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj je ispitna knjižica, list za odgovore, list za koncept i dva lista za ocjenjivače. U ispitnoj knjižici su tekstovi i zadatci kojima se ispituje vještina čitanja, zadatak kratkoga sastavka kojim se provjerava vještina pisanja i list za čistopis.

¹³ Vještina **govorenja** ne će se provjeravati na državnoj maturi u školskoj godini 2013./2014. iz tehničkih razloga.

Važno je pozorno pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Vrste zadataka*.

U zadatcima zatvorenoga tipa (povezivanja i višestrukoga izbora) pristupnik mora točne odgovore označiti znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadatcima otvorenoga tipa (dopunjavanja) pristupnik mora upisati sadržaj koji nedostaje na predviđeno mjesto koje je naznačeno u uputi. Prostor s naznačenim brojem bodova popunjava ocjenjivač.

U zadatku pisanja pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali na kraju mora svoj kratki sastavak čitko napisati na list za čistopis. Sadržaj lista za koncept se ne boduje.

Slušanje

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj je ispitna knjižica i list za odgovore.

Važno je pozorno pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadatka i označavanje točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadatka nalaze se u poglavlju *Vrste zadataka*.

U zadatcima zatvorenoga tipa (povezivanja i višestrukoga izbora) pristupnik mora točne odgovore označiti znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Provđba ispitne cjeline *Slušanje*:¹⁴

- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Prije svakoga zadatka pristupnik ima stanku kako bi pročitao pitanja prije slušanja.
- Dok sluša tekstove, pristupnik piše odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

2.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita iz Talijanskoga jezika dopušteno je upotrebljavati samo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom, a nije dopušteno upotrebljavati rječnik.

¹⁴ Nakon što dežurni nastavnik pročita upute pristupniku, pušta snimku. Svi se tekstovi na snimci ponavljaju dva puta. Snimka uključuje stanke za čitanje zadatka te stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pozorno slušati upute na snimci.

2.5. Opis bodovanja

Ostvareni bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina imaju određeni udio u ukupnome rezultatu. Time se određuje uspješnost pristupnika.

Udio ispitnih cjelina u ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Udio ispitnih cjelina u ispitu

Čitanje	40%
Pisanje	30%
Slušanje	30%

Ukupan broj bodova u ispitu iz Talijanskoga jezika na osnovnoj razini je **65**.

2.5.1. Vrijednovanje ispitne cjeline Čitanje

Bodovi: Svako pitanje donosi 1 bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno 30 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 40 %

2.5.2. Vrijednovanje ispitne cjeline Pisanje

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno 15 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 30 %

Kratki sastavak ocjenjuje se prema **Ijestvici za ocjenjivanje** koja se sastoji od dvaju kriterija:

Izvršenje zadatka i Jezik.

Kriterij *Izvršenje zadatka* odgovara na pitanje *je li pristupnik napisao tekst prema uputama za pisanje*, a kriterij *Jezik* odgovara na pitanje *s kojom se lakoćom može razumjeti što je napisao pristupnik*.

Ljestvica za ocjenjivanje zadatka kratkoga sastavka prikazana je u tablici 5.

Tablica 5. Ljestvica za ocjenjivanje kratkoga sastavka

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	BROJ BODOVA	JEZIK
5	Postoji odgovor na sve tri sadržajne odrednice.	10	Tekst je potpuno razumljiv usprkos mogućim manjim pogreškama.Široki raspon i uporaba vokabulara/struktura.
		9	
4	Nejasno je postoji li odgovor na tri ili dvije sadržajne odrednice.	8	Tekst je lako razumljiv usprkos pogreškama.Dobar raspon i uporaba vokabulara/struktura.
		7	
3	Postoji odgovor na dvije sadržajne odrednice.	6	Tekst je razumljiv usprkos brojnim pogreškama.Dostatan raspon vokabulara/struktura uz djelomično prikladnu uporabu.
		5	
2	Nejasno je postoji li odgovor na dvije ili jednu sadržajnu odrednicu.	4	Tekst je na mjestima teško razumljiv uz brojne pogreške.Ograničen raspon vokabulara/struktura uz djelomično prikladnu uporabu.
		3	
1	Postoji odgovor na jednu sadržajnu odrednicu.	2	Tekst je u cjelini teško razumljiv uz vrlo brojne pogreške.Nedostatan raspon vokabulara/struktura uz neprikladnu uporabu.
		1	
0	Sadržaj teksta ne odnosi se niti u jednome svojem dijelu na postavljeni zadatak ili je tekst nerazumljiv.		

Objašnjenje

Pristupnik treba napisati tekst od **50** do **70** riječi. Pristupnik smije napisati više od propisanoga broja riječi.

Ako je tekst nedovoljne duljine, oduzet će se bodovi za kriterij *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

40 – 49 riječi: 1 bod

za manje od 39 riječi: 2 boda.

Ako pristupnik napiše manje od 25 riječi, dobit će nula (0) bodova.

Budući da je za kriterij *Izvršenje zadatka* minimalan broj bodova nula (0), pristupnik ne može ostvariti negativne bodove.

Tekst koji je dobio 1 bod za kriterij *Izvršenje zadatka*, ne može dobiti više od 2 boda za kriterij *Jezik*.

Tekst koji je dobio 2 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*, ne može dobiti više od 4 boda za kriterij *Jezik*.

Tekst koji je dobio 3 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*, ne može dobiti više od 6 bodova za kriterij *Jezik*.

Tekst koji je dobio 4 boda za kriterij *Izvršenje zadatka*, ne može dobiti više od 8 bodova za kriterij *Jezik*.

Brojanje riječi

Riječi se broje prema načelu kako ih broji računalo. Riječ podrazumijeva sve zasebne elemente teksta odvojene prazninom.

U konačan zbroj riječi ubraja se uvodni pozdrav i završetak pisma te dan i datum u dnevniku, a ne ubrajaju se ponavljanja, nabranja, vlastita imena i dijelovi prepisani iz uputa za pisanje kratkoga sastavka kao i rečenice i ulomci preuzeti iz ispitne cjeline *Čitanje*.

Primjeri: Alla festa ho invitato, Marco, Luca, Anna e Simona. (5 riječi)

Alla festa ho invitato gli amici di scuola. (8 riječi)

2.5.3. Vrijednovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje donosi 1 bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno 20 bodova.

Udio u cijelome ispitu: 30 %

2.6. Vrste zadataka

U ovome su poglavlju primjeri zadatka.¹⁵

Uz svaki primjer zadatka ponuđeni su uputa, točan odgovor, ispitivana podvještina te način bodovanja.

U 5. i 6. zadatku ispitne cjeline Čitanje (tablica 1.) umjesto zadataka višestrukoga izbora mogu se pojaviti zadatci povezivanja ili zadatci dopunjavanja.

2.6.1. Primjer zadatka povezivanja¹⁶

Leggete i testi. Abbinate ogni messaggio (1-5) alla sua conclusione (A-F). Fate attenzione, c'è un intruso.

(0) è un esempio.

5 Ciao, Tiziana! Grazie dei messaggi. Sono tornata a casa dall'ospedale ieri. Ora sto molto meglio ma non posso ancora uscire di casa. Se hai tempo, perché non fai un salto da me?

A Vienimi a trovare!

B Telefonami!

C Fammi sapere!

D Aspettami!

E Fammi vedere!

F Accompagnami!

G Salutamelo!

0 Ciao Sabina! È un sacco che non vedo Marco. Se lo vedi digli ciao da parte mia.

1 Ciao Paolo! Domenica prossima c'è la partita di pallamano. Ho due biglietti, ma non mi piace andarci da sola. Ti va di venire con me?

2 Ciao Mario! Dove sei? Oggi non sono andata a scuola. Ho bisogno degli appunti. Quando arrivi a casa fatti sentire!

3 Ciao Guido! C'è lo sciopero degli autobus e non ci sono taxi in giro. Farò tardi. Non andare senza di me!

4 Ciao Stella! Ho ricevuto la tua mail e ti ho risposto subito, ma poi il silenzio! Per favore dimmi che cosa è successo.

TOČNI ODGOVORI: 0 G, 1 F, 2 B, 3 D, 4 C, 5 A

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje osnovnoga smisla

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili ako je označeno više odgovora za pitanje

¹⁵ Za svaku vrstu zadatka dan je primjer, bez obzira na ispitne cjeline. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr) pod poveznicom *Provedeni ispitni*.

¹⁶ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline Čitanje.

2.6.2. Primjer zadatka višestrukoga izbora¹⁷

Leggete il testo. Scegliete la risposta esatta **A**, **B** oppure **C**.

Stefano Di Marco dell'Ente Turistico Studentesco dice che le mete preferite dei giovani italiani sono le grandi città americane: New York, San Francisco e Los Angeles. Ultimamente in aumento è anche l'ecoturismo: campeggi, trekking, crociere per studiare la vita dei delfini.

Cosa rivela l'ETS riguardo ai giovani italiani?

- A** Cresce la coscienza ecologica.
- B** C'è scarso interesse per i viaggi in USA.
- C** Diminuisce l'interesse per le crociere.

TOČAN ODGOVOR: A

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje specifičnih informacija

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili ako je označeno više odgovora za pitanje

2.6.3. Primjer zadatka dopunjavanja¹⁸

Leggete il testo. Scrivete i dati richiesti (**un concetto solo**) nello spazio dato e **non** sul foglio delle risposte.

(0) è un esempio.

Roberto Nardi

Roberto Nardi è un giovane operatore informatico, ventenne. I suoi amici dicono che era il più bravo della loro generazione. È nato a Prato, una cittadina vicino a Firenze. "Fin da bambino ero affascinato dallo schermo e dall'informatica. Mi piaceva navigare in Internet. Le nostre bollette a casa erano sempre molto alte." Roberto è di natura curioso e gli piace scoprire altre realtà. Quando non lavora fa dello sport. "Il ciclismo mi piace perché posso stare all'aria aperta, godere la natura e riposarmi gli occhi. Qualche volta è difficile pedalare, soprattutto in salita, però, il piacere di superarla è più importante." Roberto è soddisfatto perché sta ottenendo molti successi nella sua carriera.

0 Come si chiama il protagonista del testo?

Roberto Nardi.

31 Di che nazionalità è?

32 Quanti anni ha?

33 Qual è un aspetto del suo carattere?

34 Qual è la sua professione?

35 Qual è il suo sport preferito?

¹⁷ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline Čitanje.

¹⁸ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline Čitanje.

TOČNI ODGOVORI: **31** Italiana., **32** 20 anni.,

33 Curioso., **34** Operatore informatico.,

35 (Il) ciclismo.

ISPITIVANA PODVJEŠTINA: razumijevanje specifičnih informacija

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

2.6.4. Primjer zadatka kratkoga sastavka¹⁹

Leggete la mail scritta da Maura all'amica Daniela. Immaginate di essere Daniela e scrivete una mail a Maura rispondendo a tutte e tre le domande.

Usate **50-70** parole.

Ciao Daniela,

purtroppo le vacanze sono già finite ed io sono di nuovo qui a sgobbare sui banchi di scuola.
Raccontami di te.

1 Come hai passato le tue vacanze?

2 Dove sei andata?

3 Che cosa hai fatto di bello/particolare?

A presto, Maura

PRIMJER KRATKOGA SASTAVKA

Cara Maura,

anche per me le vacanze sono solo un bel ricordo. Quest'anno ho deciso di fare una vacanza diversa. Sono stata dieci giorni in campeggio sull'isola di Ustica. Siccome ho intenzione di studiare archeologia, mi sono iscritta ad un corso di immersione subacquea. Dopo le lezioni teoriche e un esame scritto sono (finalmente) iniziate le lezioni pratiche. Che emozione vedere da vicino pesciolini, cavallucci e alghe marine! Alla fine del corso la scuola mi ha addirittura offerto un'immersione gratuita per terminare in bellezza la mia vacanza indimenticabile. Ora ti devo proprio salutare, ma quando ci vediamo ti racconterò tutto nei minimi particolari. Un abbraccio.

Daniela

¹⁹ Primjer zadatka preuzet je iz ispitne cjeline *Pisanje*.

BODOVANJE: prema ljestvici za ocjenjivanje kratkoga sastavka²⁰, ukupno 15 bodova

Kriterij *Izvršenje zadatka*: 5 bodova

Sve tri sadržajne odrednice su u potpunosti razrađene. Upotrebljavani su svi elementi i format tekstne vrste.

Kriterij *Jezik*: 10 bodova

Tekst je u potpunosti razumljiv. Raspon vokabulara i struktura je širok. Vokabular i strukture prikladno su upotrijebljene. Manje pravopisne pogreške ne utječu na razumijevanje poruke.

2.7. Priprema za ispit

Pripremanje pristupnika za ispit ne razlikuje se znatno od svakodnevnoga poučavanja. Nastavne metode koje nastavnik upotrebljava u svakodnevnome nastavnom procesu mogu se upotrebljavati i tijekom pripremanja pristupnika za polaganje ispita. Nužno je pronaći odgovarajući odnos između poučavanja i uvježbavanja zadataka za ispit. Naglasak bi svakako trebao biti na poučavanju, a ne isključivo na pripremanju za polaganje ispita.

Nastavniku se preporučuje detaljno proučavanje ispitnoga kataloga u kojem je opisana struktura ispita, trajanje ispita, ispitivane vještine i podvještine, vrste i broj zadataka te način njihova bodovanja. Pristupniku se preporučuje detaljno proučavanje ispitnoga kataloga, *Vodiča kroz ispite državne mature*, nacionalnih ispita, ispita probne državne mature od 2006. do 2009. godine i provedenih ispita državne mature koji su objavljeni na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (www.ncvvo.hr).

²⁰ v. poglavlje *Opis bodovanja i objašnjenje* objavljeno uz ljestvicu za ocjenjivanje kratkoga sastavka

2.7.1. Vještina čitanja

Vještina čitanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno poučavanje. Pristupnika treba poticati da što više i češće čita razne vrste tekstova i da pokuša odgovoriti na sadržaj teksta, a ne da se isključivo koncentriра na strukturu teksta. Značenje i poruka teksta jednako su važni kao i jezične strukture koje se nalaze u tekstu. Važan čimbenik vještine čitanja je razvijanje sposobnosti predviđanja. Pogled na tekst (naslov, podnaslov, izgled teksta) omogućuje pristupniku da shvati o čemu je riječ i prije nego što počne čitati tekst.

Tijekom nastavnoga procesa pristupnik uglavnom ima mnogo mogućnosti za uvježbavanje vještine čitanja. Često se zadaci za uvježbavanje vještine čitanja zadaju pristupniku za samostalan rad kod kuće. Očekuje se da će pristupnik riješiti zadane vježbe, ali svakako treba predvidjeti vrijeme u nastavnom procesu u kojem bi se uvježbavale podvještine specifične za ispitnu cjelinu *Čitanje*. Pristupnika treba prvenstveno upoznati s vrstama zadataka u ispitu i postupcima za uspješno rješavanje tih vrsta zadataka. S pristupnikom treba posebno uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi s pomoću konteksta, tvorbe riječi (prefiks i sufiks) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (odломci, elementi kohezije i koherencije, struktura odlomka) također pomaže pristupniku u razumijevanju teksta. Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora pristupnik treba nakon izbora određenoga odgovora u tekstu pronaći odgovarajuće argumente.

Za uspješno rješavanje zadataka povezivanja pristupnik treba pozorno pročitati natuknice i potražiti u tekstu/tekstovima ključne riječi ili fraze koje povezuju natuknice i tekst/tekstove.

Za uspješno rješavanje zadataka dopunjavanja pristupnik treba pozorno pročitati tekst i obratiti

pozornost na rečenice/riječi ispred i iza praznine, a nakon toga treba odlučiti koja riječ smisleno i gramatički najbolje popunjava prazninu u tekstu. Za uspješnost u ispitnoj cjelini *Čitanje* nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Pristupniku također treba skrenuti pozornost na pravilnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Nikako se ne bi smjelo dogoditi da pristupnik nema dovoljno vremena za rješavanje svih zadataka jer je previše vremena utrošio na rješavanje pojedinoga zadatka.

Kako biti uspješan u vještini čitanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za svaki zadatak
- pozorno čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajuće strategije za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koje nisu riješili u prvome čitanju
- pozorno označavanje odgovora na list za odgovore i upisivanje odgovora u ispitnu knjižicu u zadatcima u kojima je to potrebno.

2.7.2. Vještina pisanja

Vještina pisanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno poučavanje. Pristupnik treba razvijati naviku pisanja, odnosno što više i češće uvježbavati pisanje različitih vrsta tekstova. Važno je nakon svakoga zadatka dati pristupniku povratnu informaciju o uspješnosti njegova rada. S obzirom da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmisliti i o mogućnosti da

povratnu informaciju daju pristupnici međusobno, što se pokazalo izuzetno učinkovitim.

Pristupnik treba obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje i dijela zadatka može značajno umanjiti pristupnikovu uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Veliki broj pristupnika treba pomoći u planiranju pisanih uradaka jer vrlo često nisu uvjereni u svrhovitost toga planiranja. Pristupniku treba ukazati na povezanost planiranja i uspješnosti obavljanja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnika također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje završne inačice uratka. Rad u parovima i međusobno komentiranje uradaka tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitom metodom. Korisno je pristupniku ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Pravilno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u vještini pisanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za zadatak
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje nekih ideja
- organiziranje ideja i pisanje koncepta zadatka u natuknicama
- pisanje cijelovitoga teksta zadatka
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti obavljen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni ostali kriteriji prema ljestvici za ocjenjivanje.

2.7.3. Vještina slušanja

Vještina slušanja temelji se na nekoliko načela važnih za njezino uspješno poučavanje. Pristupnik treba uvježavati zadatke slušanja što više i češće radom u razredu. Važno je pomagati pristupniku da se odgovarajuće pripremi za zadatke i razvijati kod njega svijest o korisnosti ponavljanja slušanja zvučnih zapisa.

Pristupnici vrlo često smatraju ispitnu cjelinu *Slušanje* težim dijelom cjelokupnoga ispita. Stoga je izuzetno važno od samoga početka graditi vjeru pristupnika u vlastite sposobnosti i uspjeh na ispitu. To se prvenstveno postiže razvijanjem svijesti o tome što se od pristupnika očekuje u ispitnoj cjelini *Slušanje* (*što se ispituje?*²¹) i o vrstama zadataka (*kako se ispituje?*²²) kojima se ispituje vještina slušanja.

Pristupnika treba upozoriti na nužnost pozornoga čitanja uputa prije rješavanja zadatka. Također treba ga upozoriti da je vrijeme predviđeno za čitanje uputa izuzetno važno za uspješno rješavanje zadatka. Upute sadrže bitne informacije o temi koju će pristupnik slušati i o tome što se od njega očekuje u pojedinome zadatku.

Pristupniku svakako treba skrenuti pozornost da razumijevanje svake riječi tijekom slušanja nije potrebno. Pristupnik mora obratiti pozornost samo na one informacije koje su ključne za razumijevanje.

Kako biti uspješan u vještini slušanja?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa i teksta svakoga zadatka
- da, ako ne odgovori na neko pitanje, nastavi rješavati iduća pitanja i da tijekom drugoga slušanja pokuša odgovoriti na pitanja koja nije riješio tijekom prvoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na list za odgovore.

²¹ v. poglavlje *Obrazovni ishodi*

²² v. poglavlje *Struktura ispita*

2.7.4. Literatura

Literatura za pripremu ispita iz Talijanskoga jezika:

- svi udžbenici za srednje škole koje je odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta i koji su objavljeni na njihovim mrežnim stranicama (www.mzos.hr)
- *Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (ZEROJ), Školska knjiga, Zagreb, 2005.
- *Europski jezični portfolio za učenike i učenice od 15 do 19 godina u RH*, Školska knjiga, Zagreb, 2006.
- *Kurikularni pristup promjenama u gimnaziji (razrada okvirnoga nastavnog plana i programa u funkciji rasterećenja učenika)*, Strani i klasični jezici, Republika Hrvatska, Ministarstvo prosvjete i športa, Zavod za unapređivanje školstva, Zagreb, 2003.

3. DODATCI

3.1. Gramatičke strukture za višu razinu²³

Morfosintaktičke strukture propisane nastavnim planom i programom za 4. razred gimnazije i *Zajedničkim europskim referentnim okvirom za jezike* (ZEROJ-em) za višu razinu

IMENSKI DIO	TEŽIŠTE
Nomi variabili e invariabili	Singolare e plurale dei nomi
Pronomi personali atoni combinati	Accordo con il participio passato
Pronome <i>ne</i>	Accordo del participio passato
Pronomi relativi e <i>il cui</i> possessivo	<i>che</i> e <i>cui</i> con le preposizioni
Comparativo di uguaglianza, maggioranza e minoranza: forme regolari e irregolari degli aggettivi e avverbi	Uso della preposizione <i>di</i> e del connettivo <i>che</i>
Superlativo relativo e assoluto	
Indicazioni di quantità	Una decina, una ventina ecc.
Coerenza del testo; elementi di coesione del testo – congiunzioni coordinate e subordinate	prima, dopo, durante, allora

GLAGOLSKI DIO	TEŽIŠTE
Futuro composto	Uso di appena..., dopo che...
Imperativo informale e formale con i pronomi atoni	
Passato remoto	
Congiuntivo presente: forme regolari e irregolari	abbia, sia, possa, debba, voglia, faccia, dia, stia
Condizionale composto	
Congiuntivo presente con i verbi che esprimono opinioni, ipotesi, paure, augurio, speranza	
Congiuntivo presente con espressioni di sentimenti, volontà e necessità, attesa e augurio	
Strutture idiomatiche	Serve/servono, basta/bastano, bisogna/oc-corre, ci vuole/ ci vogliono, aver bisogno di..., <i>che</i> + nome o aggettivo
Espressioni impersonali	Si mangia/si mangiano, si sta bene
Congiuntivo passato: espressioni impersonali con il congiuntivo	Prima che + congiuntivo Prima di + infinito
Strutture idiomatiche	Cavarsela, farcela, prendersela, andarsene, mettercela tutta

²³ Podrazumijeva se poznавanje svih struktura navedenih za osnovnu razinu ispita.

3.2. Gramatičke strukture za osnovnu razinu

Morfosintaktičke strukture propisane nastavnim planom i programom za 4. razred srednje škole s najmanjom satnicom i *Zajedničkim europskim referentnim okvirom za jezike* (ZEROJ-em) za osnovnu razinu

IMENSKI DIO	TEŽIŠTE
L'articolo (determinativo, indeterminativo e partitivo) – Presenza e assenza dell' articolo	
Aggettivi: dimostrativi, possessivi, qualificativi (posizione), numerali, indefiniti (<i>alcuni</i> e <i>qualche</i>)	
Pronomi personali tonici e atoni in funzione di soggetto e oggetto, particelle pronominali <i>ne</i> e <i>ci</i> , uso del verbo <i>esserci</i>	Pronomi personali accoppiati nei tempi semplici e composti
Pronomi relativi: forme invariabili	<i>che</i> e <i>cui</i> con le preposizioni
Pronomi interrogativi: Aggettivo interrogativo: quale?	chi, che, che cosa, quando, dove, come
Preposizioni semplici e articolate	a, di, in, da, su, con, per, tra
Numeri cardinali e ordinali	
Sostantivi variabili e invariabili	Concordanza dei sostantivi e degli aggettivi al singolare e al plurale
Comparazione degli aggettivi	Forme regolari
Avverbi di tempo, di modo e di frequenza	Uso e posizione di alcuni avverbi con il passato prossimo (mai, ancora, più, già)
Coerenza del testo; elementi di coesione del testo – congiunzioni coordinate e subordinate (e, ma, mentre, o, perché, però, quando, siccome)	Frasi esplicite

GLAGOLSKI DIO	TEŽIŠTE
Modo indicativo dei tempi: presente, passato prossimo, (uso dell'ausiliare) imperfetto, trapassato prossimo, futuro semplice, futuro anteriore, participio passato regolare, participio passato dei verbi irregolari più usati	Verbi essere ed avere; verbi regolari e irregolari forma affermativa e negativa; verbi transitivi, intransitivi, riflessivi; verbi regolari della I., II., III., coniugazione usati nella forma affermativa, negativa e interrogativa; verbi irregolari: fare, dire, dare, stare, andare, venire, uscire, sapere, rimanere, scegliere, riuscire; verbi modali
Verbo piacere con l'oggetto indiretto al sing. e pl.	
Imperativo (formale e informale delle tre coniugazioni)	Verbi regolari e irregolari forma affermativa e negativa
Condizionale presente: forme regolari e irregolari	Vorrei, avrei, saprei, farei, darei
Discorso diretto e indiretto al presente e al passato	
Periodo ipotetico della realtà	
Modi infiniti: gerundio presente e passato forma perifrastica, stare + gerundio; infinito semplice delle tre coniugazioni; infinito semplice di alcuni verbi irregolari (tradurre); participio	
Costruzioni verbali: forma negativa, forma passiva, infinito semplice con i verbi modali e il verbo sapere, verbi reciproci e riflessivi, si impersonale negli usi più frequenti verbi con la particella ci: crederci, metterci, pensarci, volerci (bisogna – c'è bisogno)	(Come si dice?, Come si traduce? ecc.)

PRAVOPIS	TEŽIŠTE
	Regole ortografiche: accento obbligatorio, alcuni nessi consonantici (gl, sc, gn), doppie consonanti (funzionalità: caro – carro); interpunzione, lettera h

3.3. Tematski sadržaji za višu razinu²⁴

Predstavljanje i pozdravljanje	životopis, osobni podatci, planiranje budućnosti i važni događaji u privatnome životu
Obitelj i dom	odnosi u obitelji, svakodnevica, stanovanje, važni događaji u obitelji, obiteljske proslave, džeparac i obveze
Škola i obrazovni sustav	školski sustav, školske aktivnosti i život u školi, odabir studija, učenje stranih jezika i višejezičnost
Slobodno vrijeme	sportske aktivnosti, zabava, igre, hobiji, glazba, izleti, organizacija slobodnoga vremena, izlasci, koncerti, izložbe, sportske priredbe
Svijet mladih	prijateljstvo, odnosi među mladima, odnosi među mladima i odraslima, sličnosti i razlike među mladima u Italiji i Hrvatskoj, zapošljavanje mladih
Odjeća, odijevanje i moda	odnos prema odjeći, odijevanju i modi, talijanski stilisti i talijanska moda u svijetu
Prehrana i kupovanje	hrana i piće, obroci, vrste restorana, recepti, talijanski i hrvatski specijaliteti, odnos prema novcu i kupovanju, promidžbene poruke, zdrava prehrana, omiljena jela
Zdravlje	briga za zdravlje, bolesti i nezgode, ovisnosti, liječenje i lijekovi, njega tijela i zdrav način života
Očuvanje okoliša	život na selu i u gradu, zaštita okoliša, inicijative za zaštitu okoliša, znamenitosti i odnos prema spomeničkoj baštini, odnos prema životinjama, utjecaj klimatskih promjena na prirodu, atmosferske prilike, promet
Putovanja	organizacija putovanja, vrste prijevoznih sredstava, turistička ponuda i potražnja, turistički katalozi, kulturna ponuda
Zaposlenje i komunikacija	vrste zanimanja, oglasi za zaposlenje, uslužne djelatnosti, tendencije i popularna zanimanja
Mediji i tehnologija	tiskovine, radio, televizija, internet, kinematografija, izdavačka djelatnost i odnos prema knjizi, odnos prema novim tehnologijama, tehnologija i zdravlje, uloga tehnologije u svakodnevici
Građanski odgoj, javne službe i humanitarne organizacije	ravnopravnost spolova, život u multikulturalnoj zajednici, javne službe i volonterske organizacije, europske i svjetske institucije za mlade
Italija i Hrvatska	simboli, znamenitosti, ličnosti i događaji

²⁴Teme zadataka odgovaraju nastavnomu planu i programu iz Talijanskoga jezika za gimnazije.

3.4. Tematski sadržaji za osnovnu razinu²⁵

Predstavljanje i pozdravljanje	osobni podatci, davanje osnovnih informacija o osobi i interesima
Obitelj i dom	članovi uže i šire obitelji, svakodnevne aktivnosti, stanovanje
Škola	školske aktivnosti i život u školi, školski predmeti i izvannastavne aktivnosti
Slobodno vrijeme	sportske aktivnosti, zabava, igre, hobiji, glazba, izleti, organizacija slobodnoga vremena, izleti, sportske priredbe, izvanškolske aktivnosti
Svijet mladih	prijateljstvo, odnosi među mladima, odnosi među mladima i odraslima, sličnosti i razlike među mladima u Italiji i Hrvatskoj, zapošljavanje mladih
Odjeća, odijevanje i moda	vrste odjevnih predmeta i odnos prema modi
Prehrana i kupovanje	hrana i piće, obroci, vrste restorana, recepti, talijanski i hrvatski specijaliteti, zdrava prehrana, omiljena jela, vrste trgovina i proizvodi
Zdravlje	briga za zdravlje, bolesti i nezgode, njega tijela, higijenske navike i zdrav način života
Očuvanje okoliša	zaštita okoliša, odnos prema životinjama, atmosferske prilike, promet
Putovanja	organizacija putovanja, vrste prijevoznih sredstava, vozni red i snalaženje na kolodvoru ili zračnoj luci, turistička ponuda, promidžbeni letak, plakati
Svijet rada	vrste zanimanja, oglasi za zaposlenje, uslužne djelatnosti
Mediji i tehnologija	tiskovine, radio, televizija, internet, kinematografija, tehnologija i zdravlje, uloga tehnologije u svakodnevnome životu, telefonski uređaj, ovisnost prema tehnologiji
Građanski odgoj i humanitarne organizacije	ravnopravnost spolova, život u multikulturalnoj zajednici, javne službe i volontiranje
Italija i Hrvatska	geografske odlike i gastronomija

²⁵Teme zadataka odgovaraju *Okvirnome nastavnom programu općeobrazovnih predmeta u srednjim školama*.

39

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

